

MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM

pro školní rok 2023/2024

Obsah:

- 1. Úvod**
- 2. Charakteristika školy**
- 3. Současný stav na škole**
- 4. Cíle preventivního programu**
- 5. Realizace Minimálně preventivního programu**
- 6. Preventivní činnost ve výuce**
- 7. Zapracování konkrétních témat prevence do vzdělávacího procesu**
- 8. Realizace programu v jednotlivých oblastech**
 - 8.1. Ochrana životního prostředí**
 - 8.2. Sociální dovednosti**
 - 8.3. Právní vědomí a morální hodnoty**
 - 8.4. Sociálně nezdravé jevy**
 - 8.5. Volnočasové aktivity**
- 9. Prevence rizikového chování a přijatá opatření**
- 10. Spolupráce s rodiči**
- 11. Metody hodnocení efektivity jednotlivých programů**
- 12. Zapojení pedagogických pracovníků do MPP**
- 13. Poradenství a personální zajištění prevence**
- 14. Hodnocení MPP za školní rok 2022/23**
 - 13.1 Při analýze současného stavu lze vycházet z následujících poznatků a zkušeností**
 - 14.2 Klady**
 - 14.3 Zápory**
 - 14.4 Akce související s primární prevencí**
 - 14.5 Hodnocení spolupráce s rodiči**
 - 14.5 Práce školního poradenského pracoviště**
- 15. Kontakty na organizace zabývající se prevencí**

1. Úvod

Školní preventivní strategie je dlouhodobým preventivním programem školy. Minimální preventivní program vychází z Metodického doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních, č.j. 21291/2010-28, dále z Metodického pokynu MŠMT k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních, č.j. 21149/2016 a z metodických pokynů MŠMT v souladu s § 29 odst. 1 a § 30 odst. 3 zákona č. 561/2004 Sb. a § 18 písm. c zákona č. 379/2005 Sb., který do prevence rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školních zařízeních zařazuje konzumaci drog, včetně alkoholu, kouření, kriminalitu, gambling, záškoláctví, šikanování a jiné násilí, rasismus, intoleranci atd. Důležitou součástí Metodického doporučení MŠMT jsou přílohy, které poskytují návod, jak se zachovat a postupovat při výskytu rizikového chování žáků ve škole.

Legislativní východiska pro zpracování MPP (právní úpravy ve znění pozdějších předpisů):

- Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů
- Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí
- Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník
- Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník
- Zákon č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek
- Zákon č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních
- Zákon č. 106/2011, kterým se mění zákon č. 167/1998 Sb., o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů
- Zákon č. 135/2006 Sb., na ochranu před domácím násilím
- Zákon č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky
- Zákon č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů
- Vyhláška č. 317/2005 Sb., o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, akreditační komisi a kariérním systému pedagogických pracovníků
- Vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních
- Vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných
- Vyhláška č. 15/2005 Sb., kterou se stanoví náležitosti dlouhodobých záměrů a výročních zpráv

Národní strategie ministerstev

- Strategie prevence kriminality 2016–2020 (definovaná ve víceletých cyklech Usnesením vlády ČR)
- Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019–2021 (Usnesení Vlády ČR ze dne 18. 3. 2019, č. 190)

Konkrétní postupy a doporučení ohledně prevence a řešení výskytu rizikového chování obsahují tato metodická doporučení a pokyny MŠMT:

- Metodický pokyn MŠMT k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních (č.j. MSMT-21149/2016)
- Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže (č.j. MSMT-21291/2010-28)
- Metodický pokyn k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví (č.j.: 10 194/2002-14)

- Shrnutí všech opatření ministerstva při řešení šikany ve školách a školských zařízeních <http://www.msmt.cz/ministerstvo/novinar/msmtrozsirilo-opatreni-k-reseni-sikany-a-kybersikany>
- Metodické doporučení pro práci s Individuálním výchovným programem (IVÝP) v rámci řešení rizikového chování žáků čj. MSMT – 43301/2013 platnost/12/2013
- Metodický pokyn k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí a žáků a studentů ve školách a školských zařízeních zřizovaných MŠMT (Čj.: 37 014/2005-25)
- Spolupráce předškolních zařízení, škol a školských zařízení s Policií ČR při prevenci a při vyšetřování kriminality dětí a mládeže a kriminality na dětech a mládeži páchané (Čj.: 25 884/2003-24)
- Metodický pokyn MŠMT ČR k výchově proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance (Čj.: 14 423/99-22)

Děti, které navštěvují ZŠ, patří k nejohroženější skupině, proto je důležité zahájit primární prevenci právě v době základní školní docházky, poskytnout žákům co nejvíce informací o drogové problematice (přiměřeně k věku žáků), problematice spojené s užíváním alkoholu, velice aktuální je problém kouření, ale i všechny formy šikany. Je zapotřebí naslouchat jejich problémům a otevřeně s nimi hovořit i na neformální úrovni.

2. Charakteristika školy

Název školy: Svazková základní škola Panská pole

Adresa: Školní 700/1, Přezletice 250 73

Ředitel školy: Mgr. Monika Dragounová

Kontakt: monika.dragounova@zs-panskapole.cz

Tel.: 739 097 626

Vzdělávací program: Komunikace a spolupráce-cesta k osobnímu rozvoji

Svazková škola Panská pole, základní škola je spádovou školou pro obce Přezletice, Podolanka a Jenštejn. Zřizuje ji DSO Svazková škola Přezletice, Podolanka, Jenštejn.

Prvním rokem nyní probíhá výuka v obci Přezletice (okres Praha – východ).

Škola má v současné době 10 tříd, ve kterých je vzděláváno celkem 211 žáků.

Počet žáků v jednotlivých třídách:

1. stupeň:	I. A	21 žáků
	I. B	19 žáků
	I. C	17 žáků
	II. A	21 žáků
	II. B	20 žáků
	III. A	17 žáků
	III. B	17 žáků

	IV. A	24 žáků
	V. A	29 žáků
2. stupeň:	VI. A	25 žáků

V družině je 5 oddělení pro děti navštěvující 1.-3. ročník, celkem jde o 120 dětí.

Pedagogický sbor tvoří 10 učitelek (včetně p. ředitelky), 2 učitelé, 5 vychovatelek ŠD (včetně vedoucí vychovatelky ŠD) a 2 asistentky pedagoga.

V družině je pro děti připraven pestrý program, který vychází ze ŠVP ŠD, kde jsou stanoveny konkrétní cíle vzdělávání. Střídají se činnosti řízené i spontánní.

Preventivní témata jsou součástí klasické výuky, třídnických hodin i projektových dní. V letošním školním roce navazujeme spolupráci s externími odborníky.

Pokud bude třeba, budeme fungovat i v on-line připojení prostřednictvím Google- ZOOM.

3. Současný stav na škole

Mezi nejčastější problémy, které pedagogové řeší, jsou problémy v komunikaci zvláště starších dětí, které vyúsťují ve slovní napadení, ale občas i ve fyzické atakování. Ihned vše řešíme a postupujeme dle školního řádu, kde jsou popsány i sankce za jednotlivé přestupky.

Jako další formy nekázně vnímáme vyrušování, užívání mobilních telefonů během vyučování, nerespektování učitele, poškozování školního majetku.

Některé děti mají problémy se sebedůvěrou a sebeúctou, což může vyústit v pocity selhání, které pak vedou k neadekvátním reakcím, či problémům v navazování kamarádských vztahů. Takový jedinec je vhodným objektem pro šikanu. V naší škole se neobjevila, jen u starších chlapců dochází ke snaze získání vedoucí pozice ve třídě. Proto je nutné pracovat ve třídě na pravidlech, která budou dodržována a respektována. Důležité je danou situaci rozebrat, ukázat si možná řešení, aby se příště žáci mohli vyvarovat zbytečných a unáhlených soudů a reakcí. Zde někdy narážíme na nepochopení rodičů, kteří by nás a naši snahu měli podpořit a podobným způsobem pracovat doma s dítětem. Je nutné spolupracovat a nejlépe proti sobě.

Základní sociální potřebou je mít pevný a jasný řád a pravidla. Pravidelné opakování činností při výuce malým dětem velmi usnadňuje orientaci v okolí, čase i učení. Jasně daná pravidla zase ukazují, jak by se k sobě a okolí měly děti chovat, čeho se naopak vyvarovat. Je nutné po určité době pravidla revidovat a připomínat si, jaké postihy by mohly nastat při jejich nedodržování, nebo záměrném porušování.

Školu navštěvují žáci s odlišným mateřským jazykem, kteří se ne příliš úspěšně začleňují do daného kolektivu. Leckdy se vymlouvají na neznalost českého jazyka a odmítají pracovat. Od rodičů většinou pochopení a pomoc nepřicházejí. Pokud jde o imigranty z Ukrajiny, snaží se asi jen nějak přečkat přechodné období než se budou moci vrátit do své vlasti, což se projevuje na jejich přístupu a přípravě na výuku. To samozřejmě má dopad na třídní klima. Probíhala mnohá jednání s rodiči, ale náprava výrazná nebyla.

V družině se vychovatelky zaměřují zvláště na získávání kompetencí sociálních a interpersonálních, kde se klade důraz na to, aby žák rozhodoval o svých činnostech, odpovídal za ně, projevoval ohleduplnost ke spolužákům, rozpoznal vhodné a nevhodné chování, dokázal se prosadit,

ale i podřídit a umět přijmout kompromis. V kompetencích činnostních, občanských a pracovních se žák učí plánovat, hodnotit svou práci, chování, ale hodnotit i své okolí. Učí se přistupovat odpovědně k zadaným úkolům a svým povinnostem, uvědomuje si svá práva, práva druhých, vnímá agresivitu a nevhodné, či urážlivé chování svých spolužáků. Snaží se být tolerantní k odlišnostem mezi lidmi, konkrétně mezi spolužáky, a chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné prostředí. Kompetence k trávení volného času uvádějí to, že by žák měl vědět, jak smysluplně trávit volný čas, jak si vhodně vybrat zájmovou činnost dle svých dispozic. Důležité je, aby se naučil říkat NE nevhodným nabídkám nejen od vrstevníků, ale i cizích dospělých lidí a nebál se možného posměchu, odvrhnutí, slovních narážek nebo trestu.

4. Cíle preventivního programu

Cílem minimálního preventivního programu je ve spolupráci s rodiči formovat takovou osobnost žáka, která je s ohledem na svůj věk schopna orientovat se v dané problematice, zkoumat ji, ptát se, dělat rozhodnutí, která si bude vážit svého zdraví, bude umět nakládat se svým volným časem a zvládat základní sociální dovednosti mladého člověka schopného zodpovědně přistupovat ke každodenním problémům, ale také předcházet šíření sociálně patologických jevů.

Dlouhodobé cíle

- stanovit si správný žebříček hodnot
- učit se řešit různé problémy
- informovat žáky o účincích návykových látek
- předcházet onemocnění HIV/AIDS a dalších pohlavně přenosných chorob
- mít zdravé sebevědomí
- umět čelit tlaku vrstevníků
- umět říci „ne“
- naučit se rozlišovat dobré a špatné
- zkvalitnit sociální komunikaci
- schopnost zařadit se a obstát v kolektivu
- zlepšovat mezilidské vztahy
- umět se sebeovládat
- umět si vážit sebe samého
- znát zásady slušného chování
- dokázat měnit špatné postoje
- mít správný režim dne
- umět správně trávit volný čas
- znát centra pomoci
- zapojit žáky do školních a mimoškolních aktivit
- znát svá práva a povinnosti

Krátkodobé cíle

- pomoc žákům v těžkých situacích (problémy v rodině, problém se začleněním do kolektivu, strach z nemoci, obava z toho, co bude dál)
- komunikace s žáky o aktuálním dění na Ukrajině
- neustále podporovat žáky ve vzájemné spolupráci

- dobrá komunikace se žáky, kolegy a rodiči
- dobrá informovanost rodičů o prevenci na škole a poradenské činnosti
- dobrá dostupnost žáků k potřebným informacím
- systematická výuka a výchova žáků ke zdravému životnímu stylu
- realizace besed pořádaných jinými organizacemi
- realizace programů a besed pořádaných ŠMP nebo jinými učiteli
- účast na soutěžích podporujících prevenci rizikového chování
- organizace zájmových útvarů na škole
- pořádání mimoškolních akcí
- realizace školních výletů
- včasné a správné řešení vzniklých problémů v prostorách školy

Cílem MPP je zvýšit odolnost dětí a mládeže vůči rizikovému chování a tím dosáhnout zlepšení vztahů v třídním kolektivu a celkově příznivého sociálního klimatu ve škole mezi žáky různých věkových kategorií. Dále motivace žáků k zásadám zdravého životního stylu (zdravá výživa, fyzická a psychická hygiena, hodnota zdraví, nemoc, léky – jejich pozitivní i negativní stránka), ta je možná jen v případě spolupráce s rodiči.

Škola poskytne žákům základní nezkrácené informace o zakázaných, ale volně dostupných návykových látkách, škodlivosti kouření na jejich mladý a nevyvinutý organismus, riziku zneužívání drog, drogové prevenci v souvislosti s AIDS a o alkoholismu.

Preventivní program zasahuje výchovnou a naukovou složku vzdělávání během celého školního roku, směřuje k pozitivnímu ovlivnění klimatu tříd, k pozitivní změně motivace žáků a pedagogů a změnám vyučovacích metod.

Program sleduje obecné cíle, zejména zaměřené do oblasti zdravého životního stylu, na prevenci kriminality mládeže, na prevenci zneužívání návykových látek, různé formy působení na postoje a ovlivňování chování dětí a poskytování široké nabídky pozitivních alternativ chování. Mezi důležité cíle také patří snaha o aktivní spolupráci s rodiči žáků, motivování rodičů ke spolupráci, poskytnutí poradenských služeb a zprostředkování kontaktu s odborníky.

V minulých letech se objevilo minimum případů rizikového chování žáků. Většinou šlo o pokusy šikany v počátečním stádiu, počáteční šikana v kyberprostoru.

Pravidelně seznamujeme žáky s nebezpečím návykových látek a s nástrahami kyberšikany. Kyberšikana je v současné situaci velmi důležité téma. Jakmile se dozvíme o nějakém náznaku nebo začátku kyberšikany, okamžitě vše řešíme. Za důležité pokládáme učit žáky poskytování první pomoci. Problematika rizikového chování je zařazena do výuky i do školních i mimoškolních akcí (kroužky, besedy, promítání dokumentů, přednášky, projekty výlety atd.).

Nezapomínáme na sledování klima jednotlivých tříd. Součástí našeho programu je i účast pedagogů na odborných školeních a vzdělávacích programech.

5. Realizace Minimálně preventivního programu

1. Dítě a jeho tělo
2. Dítě a jeho psychika
3. Dítě a ten druhý
4. Dítě a společnost
5. Dítě a svět

Tematické okruhy:

- Věci
- Příroda
- Události
- Prostředí
- Rodina

Pro naplnění cílů se zaměříme na:

- dodržování zásad pravidel slušného chování /piktogramů/ – posilování prosociálního chování
- rozvoj fyzické i psychické zdatnosti
- osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě
- rozvoj komunikativních dovedností, vnímání, porozumění poslechu
- posilování přirozených poznávacích cílů, zvědavosti, radosti z objevování
- vytváření základu pro práci s informacemi
- rozvoj kulturně – estetických dovedností
- vytváření základu estetického vztahu ke světu, životu, kultuře a umění
- schopnost řídit chování vůlí a ovlivňovat vlastní situace
- vytváření vztahu k místu, kde dítě žije
- rozvoj tvořivého myšlení, řešení problémů
- pochopení, že lidé mohou prostředí chránit a zlepšovat
- rozvoj estetického vnímání, cítění, prožívání
- utváření zdravých životních návyků a postojů
- vytváření a ochranu zdravého životního prostředí, u dětí k vytváření povědomí o tom, že člověk patří do okolí a je za ně zodpovědný

6. Preventivní činnost ve výuce

Primární prevenci na prvním stupni má na starosti třídní učitel. S jednotlivými tématy se děti setkávají především v prvouce, přírodovědě a tělesné výchově. Při výuce lze využít různých metod, např. výklad, předávání informací, samostatnou práci, skupinovou práci, projektové vyučování, besedy komunitní programy. Jednotlivá témata budou vyučující s žáky plnit průběžně během školního roku.

Na druhém stupni se prevence promítá převážně do předmětů výchova k občanství, informatika, český jazyk, literární výchova a sloh, přírodověda, vlastivěda nebo tělesná výchova.

Preventivní programy jako součást výuky

Prvouka (I. – III. roč.)

- zdravá výživa
- zdravý životní styl
- škodlivost návykových látek
- jak se chovat v situacích ohrožujících zdraví nebo život

- chování při mimořádných situacích

Přírodověda (IV. – VI. roč.)

- prevence návykových látek, zdravý životní styl (sebepoškozování, užívání tabáku, alkoholu)
- zdravá výživa (poruchy příjmu potravy)
- zdravé životní prostředí

Český jazyk, literární výchova a sloh (I. – VI. roč.)

- vyprávění
- popis situace
- dramatizace dané situace
- diskuze
- čtení textu s danou tematikou

Tělesná výchova (I. – VI. roč.)

- zdravotní cvičení
- význam pohybu pro zdraví člověka
- správné držení těla
- poskytnutí první pomoci

Výchova k občanské výchova (VI. roč.)

- respektovat a uplatňovat mravní principy
- pozitivní hodnotový systém
- akceptovat svoji osobnost i osobnost druhých lidí
- začlenění se do sociálně-společenských vztahů (rodina, vrstevníci, národy)
- komunikace a řešení problémů

Informatika (VI. roč.)

- informační etika
- softwarové pirátství
- kyberšikana
- pravdivost/nepravdivost všech informací
- eticky závadné informace na internetu
- znalost a dodržování zásad bezpečného chování na internetu

Výchovný plán třídního učitele (I. – VI. roč.)

- upevňování dobrých vztahů mezi žáky, mezi žáky a učitelkou, učitelem
- význam zdravého stravování, pitný režim
- pohybové chvilky, otužování, dechová cvičení
- bezpečné chování doma, venku, ve škole
- návykové látky
- prevence záškoláctví

- prevence úrazu a nemocí

K naplnění tohoto cíle se zaměříme u dětí na:

- rozvíjení sociálních dovedností, které napomáhají efektivní orientaci v sociálních vztazích, odpovědnosti za chování a uvědomění si důsledků jednání
- posilování komunikačních dovedností – zvyšování schopnosti řešit problémy, konflikty, adekvátní reakce na stres, neúspěch, kritiku
- vytváření pozitivního klimatu – pocitu důvěry, bez nadměrného tlaku na výkon, zařazení do skupiny, práce ve skupině vrstevníků, vytvoření atmosféry pohody a klidu, bez strachu a nejistoty
- formování postojů ke společensky akceptovatelným hodnotám – pěstování právního vědomí, mravních a morálních hodnot apod.

Dovednosti, znalosti a postoje, které si žáci osvojí, musí korespondovat s věkem a navazovat na předchozí zkušenosti. Formy vzdělávání a výchovy musí zohledňovat životní styl rodiny i působení vrstevníků.

Aktivita organizované v době mimo vyučování:

- zájmové útvary a kroužky, školní družina, akce pořádané školou v době mimo vyučování, výlety a exkurze
- zapojení do celostátně vyhlašovaných soutěží
- práce na školních projektech
- práce na mimoškolních projektech
- osvětová činnost
- organizace besed
- spolupráce s jinými subjekty (přednášky na problémová témata)

7. Zapracování konkrétních témat prevence do vzdělávacího procesu

A. Ochrana životního prostředí

- rozvíjení ekologického myšlení žáků

B. Sociální dovednosti

- vytváření a rozvíjení schopností komunikace a týmové práce

C. Právní vědomí a morální hodnoty

- formování postojů našich žáků, uvědomování si svých práv i povinností

D. Sociálně patologické jevy

- vytváření povědomí žáků o nebezpečí drogových závislostí, alkoholismu, kouření, rizikového sexuálního chování, patologického hráčství, projevů xenofobie a rasismu, problematice šikany a násilí

E. Volnočasové aktivity

– rozvíjení talentu a zájmů u žáků (zájmové kroužky), zapojování dětí do soutěží

8. Realizace programu v jednotlivých oblastech

8.1. Ochrana životního prostředí

- seznámení s problematikou ochrany životního prostředí prostřednictvím učebních plánů řady předmětů
- péče o nejbližší okolí školy, školní zahradu a školní pozemek
- třídění odpadu
- práce školního ekotýmu

8.2. Sociální dovednosti

- akce žáků v průběhu školního roku:
 - Vítání prvňáčků
 - Mikulášský jarmark (výpomoc obci)
 - Zpívání u stromečku
 - Karneval
 - Den matek
 - Návštěva dětí z MŠ u prvňáčků
 - Zahradní slavnost
 - Akademie – slavnostní ukončení školního roku ZŠ
 - Piknik na zahradě MŠ (prvňáčci a děti z MŠ)
- zlepšení vztahů mezi žáky

8.3. Právní vědomí a morální hodnoty

- dodržování vnitřního řádu školy, který přesně formuluje práva a povinnosti žáků
- prosazování nápadů a přání žáků
- získávání a upevňování zásad společenského chování

8.4. Sociálně nezdravé jevy

- seznámení se s danou problematikou bude součástí učebních plánů řady předmětů
- rozmluva o problematice s třídními učiteli
- průzkum o šikaně ve třídách a ve škole
- rozmluva o vandalismu, nešetrném zacházení se školním majetkem a nevhodném chování žáků po odchodu ze školy
- záškoláctví jako nežádoucí jev

8.5. Volnočasové aktivity

Kroužky

- Doučování v českém jazyce, matematice, anglickém jazyce
- Grafomotorika
- Hrátky s angličtinou
- Příprava na přijímací zkoušky na gymnázium (5. ročník)
- Kutílek
- Robotika
- Italský jazyk
- Vaření
- Florbal
- Nápravy poruch učení
- Divadelní kroužek
- Stolní hry

Informace

- schránka důvěry
- informační nástěnka
- e-mailová adresa ŠMP
- informování rodičů
 - třídní schůzky
 - internetové stránky školy a facebook školy

Exkurze:

- návštěva knihoven (Brandýs, Praha – Knihovna V. Havla)
- vlastivědný výlet – ekocentrum Prales (Kbely)
- návštěva muzeí
- návštěva divadelních představení (Divadlo Dlouhá, Divadlo Horní Počernice, Gong)
- návštěva expozic
- mobilní planetárium ve škole
- vystoupení klauna Eddiho
- čtenářské dílny

Sportovní akce

- Sportovní den
- okresní kolo ve florbalu
- okresní soutěž ve fotbale-Mac Donald's cup
- okresní soutěž ve vybíjené v Čelakovicích

Preventivní programy

- besedy s Policií Brandýs n/L (bezpečná cesta do školy a domů, kyberšikana – sociální síť, trestná činnost dětí, vandalismus)
- seminář o první pomoci
- Zdravé třídní klima - Klimáček (projekt Zdraví dětem)
- Divadlo Pod kloboukem (představení pro 1.-3. roč. a 4.-5. roč.)

- Práva dětí (1.-6. roč.) – jednotlivé příběhy dětí v kreslených filmech, program pro každý ročník jiný, vede MP
- Beseda o kouření (5., 6. roč.), vede MP

Další aktivity

- adaptační kurzy (1. ročníky a 6. ročník)
- adventní koncert v kostele Nanebevzetí Panny Marie pro rodiče
- vánoční jarmark
- čtenářské dílny
- Den pro nás – prezentace jednotlivých tříd
- piknik pro prvňáčky v MŠ Přezletice
- ozdravné pobyty a výlety

9. Prevence rizikového chování a přijatá opatření

Největší důraz bude v letošním školním roce kladen na realizaci všech programů souvisejících s problematikou rizikového chování a nástrahách digitálního světa. Zaměříme se na kyberšikanu, a vandalismus. Někteří naši žáci absolvují kurz první pomoci. Budeme pokračovat v projektu *Jeden svět na školách*, budeme v rámci výuky pracovat s dokumentárními filmy, které ukazují různé problémy mladých lidí, a budeme se snažit s žáky hledat možnosti řešení daných situací.

Z tohoto důvodu se zavádí následný postup při odhalení uvedených nežádoucích jevů:

Jak postupovat:

Při **kouření ve škole nebo areálu školy** – pedagogický pracovník žákovi zabráni v další konzumaci, sepiše stručný záznam s vyjádřením žáka, zejména odkud a od koho má tabákový výrobek a metodik prevence záznam založí do své agendy. Dále následuje zápis do žákovské knížky a projednání přestupku se zákonným zástupcem žáka, při opakovaném či kombinovaném přestupku splní škola oznamovací povinnost a vyrozumí orgán sociálně právní ochrany dítěte informováním sociálního odboru a kázeňský postih.

Při **požití alkoholu ve škole, nebo areálu školy (§ 12 zákona č.379/2005 Sb.)**, alkohol je žákovi odebrán, aby nemohl pokračovat v další konzumaci. Pedagog zváží momentální stav žáka, zdali mu nehrozí nějaké nebezpečí a v případě ohrožení zdraví zavolá lékařskou pomoc. O události sepiše stručný záznam s vyjádřením žáka, zejména odkud a od koho má alkohol a metodik prevence si tento záznam uloží do své agendy. Zajistí vyzvání zákonného zástupce, aby si přišel osobně své dítě vyzvednout a následně projednání přestupku, kázeňský postih. Při opakovaném či kombinovaném přestupku splní škola oznamovací povinnost a vyrozumí orgán sociálně právní ochrany dítěte, pod který obec spadá. Dále se řídí metodickým pokynem k primární prevenci rizikového chování u dětí ve školních zařízeních a školním řádem.

Při **podezření z užití a distribuci drogy** se řídí metodickým pokynem k primární prevenci rizikového chování u dětí ve školních zařízeních a školním řádem, tj. všem osobám je v prostorách školy zakázáno užívat návykové látky, ve škole s nimi manipulovat, neplatí to v případě, kdy osoba užívá návykové látky v rámci léčebného procesu, který jí byl stanoven zdravotnickým zařízením. V rámci zákona se školní zařízení řídí § 89.10 zákona 140/1961 Sb. Pokud se podezření potvrdí, je sepsán stručný záznam s vyjádřením žáka, který si metodik prevence založí do své agendy. Přistoupí se k

vyzvání zákonného zástupce k vyzvednutí si svého dítěte. Škola splní oznamovací povinnost a vyrozumí orgán sociálně právní ochrany dítěte, pod který obec spadá a požádat o pomoc Policii ČR.

Při **krádeži a vandalismu** pedagogický pracovník sepíše záznam s vyjádřením žáka a výpovědí poškozeného, projednání přestupku se zákonným zástupcem, kázeňský postih a dle závažnosti přizvání Policie ČR a informování orgánu sociálně právní ochrany dítěte. Dále se řídí metodickým pokynem k primární prevenci rizikového chování u dětí ve školních zařízeních a školním řádem.

Při **záškoláctví** – rodič je povinen omluvit nepřítomnost žáka do 3 kalendářních dnů od počátku nepřítomnosti žáka ve vyučování – písemně v elektronické žákovské knížce. Při podezření na záškoláctví je zákonný zástupce vyzván k návštěvě školy, kde je s ním záškoláctví projednáno a je o tomto jednání pořízený zápis. V případě, že nedojde k nápravě, je informován orgán sociálně právní ochrany dítěte. Dále se řídí metodickým pokynem k primární prevenci rizikového chování u dětí ve školních zařízeních a školním řádem.

Při projevech **šikany** projednání přestupku se zákonným zástupcem, zajištění svědků, dle závažnosti přizvání k jednání rodiče oběti a agresora, ochrana oběti šikany, postih pro agresora – kázeňský postih, při opakovaném přestupku dle závažnosti přizvání Policie ČR a informování soc. odboru.

10. Spolupráce s rodiči

Škola v prevenci rizikového chování nabízí rodičům spolupráci ve formě komunikace na třídních schůzkách, individuální konzultace s učiteli, metodikem prevence, výchovným poradcem a ředitelem školy. Schůzky jsou rodiči vítány a využívány.

Rodiče budou seznámeni s programem minimální prevence, se školním řádem, provozem školní družiny a jejími pravidly na třídních schůzkách v listopadu a na webových stránkách školy. Žáci budou seznámeni s MPP prostřednictvím třídních učitelů.

Třídní učitelé se snaží být v kontaktu s rodiči, informovat je o průběhu vzdělávání, výchovných problémech a motivovat je ke vzájemné spolupráci.

Snažili jsme se zajistit přednášku pro rodiče u neziskové organizace Zkus to zdravě, bohužel nemají lektory, kteří by pracovali s rodiči.

Rodiče jsou informováni o nabídce bezplatných webinářů pomocí mailu, Školy online (např. o výchově, výživě, kybernetické bezpečnosti).

Mají možnost navštívit školu, prohlédnout si třídy, nástěnky při Dnu otevřených dveří, ale i na požádání nebo při třídních schůzkách, či individuální schůzce s třídním učitelem (odborníkem).

V některých třídách rodiče (prarodiče) besedují s dětmi o svém povolání (v rámci kariérového poradenství), oblíbené knize nebo cestování.

Škola pořádá informační besedu pro rodiče budoucích prvňáčků, kde se dozví o kritériích přijetí do 1. třídy, o tom, co by dítě mělo umět a znát a jaké pomůcky pořídit.

Spolupráce s rodiči tedy probíhá aktivní formou (školní akce, besedy) i pasivní formou (písemná sdělení, informační letáky).

11. Metody hodnocení efektivity jednotlivých programů

Nejčastěji anketní dotazníkovou formou (hodnocení akcí žáky, hodnocení programu účastníky i lektory), osobní kontakt a rozhovory se žáky v rámci výuky.

Metody a formy práce: besedy, přednášky, diskuze, rozhovor, soutěže, skupinové práce, samostatné práce, hry, dotazníky, práce s literaturou, projekty

Pomůcky: tisk, literatura, video, počítače, propagační materiály, obrázky

12. Zapojení pedagogických pracovníků do MPP

Všichni pedagogičtí pracovníci školy jsou zapojeni do MPP v rámci výuky, třídní učitelé pracují s třídním kolektivem, vyučující zajišťují volno-časové aktivity pro žáky, kroužky, kulturní, sportovní a veřejně prospěšné akce.

Další vzdělávání pedagogických pracovníků probíhá v rámci aktuální nabídky seminářů DVPP. Poznatzky ze seminářů jsou dále využívány individuálně ve výuce a ostatních aktivitách.

Školní metodik prevence spolupracuje s vedením školy, výchovným poradcem v rámci Školního poradenského pracoviště, třídními učiteli, ostatními pedagogy, rodiči a s institucemi, zúčastňuje se školení metodiků prevence, je v kontaktu s okresním metodikem prevence (Mgr. Renata Sládková). ŠMP absolvoval tato školení: webinář Začleňování žáků s odlišným mateřským jazykem, webinář SEPA, Nadužívání telefonů a digitální rovnováha, webinář Třídní management – Třídnická hodina, webinář Kybernetická bezpečnost a prevence).

Pedagogický sbor bude ve třech blocích proškolen v oblasti používání informačních technologií ve škole, s riziky práce na internetu pro děti i dospělé.

13. Poradenství a personální zajištění prevence

Výchovný poradce: Mgr. Monika Dragounová, monika.dragounova@zs-panskapole.cz

Metodik prevence: Mgr. Jana Chalupová, jana.chalupova@zs-panskapole.cz

Možnost osobní schůzky s MP v učebně 2.A v pondělí 13,45h – 14h, kontaktovat ho telefonicky: 732 110 273, mailovou zprávou nebo vložit vzkaz do schránky důvěry.

Metodické činnosti:

- Koordinace tvorby, kontrola, evaluace a participace při realizaci minimálního preventivního programu školy.
- Koordinace a participace na realizaci aktivit školy zaměřených na prevenci záškoláctví, závislostí, násilí, vandalismu, sexuálního zneužívání, zneužívání sektami, rasismu a xenofobie, prekriminálního a kriminálního chování, rizikových projevů sebepoškozování a dalších projevů rizikového chování.
- Metodické vedení činnosti pedagogických pracovníků školy v oblasti prevence rizikového chování.

- Koordinace vzdělávání pedagogických pracovníků školy v oblasti prevence rizikového chování.
- Koordinace spolupráce školy s orgány státní správy a samosprávy, které mají v kompetenci problematiku prevence rizikového chování, s metodikem preventivních aktivit v poradně a s poradenskými, terapeutickými, preventivními, krizovými a dalšími odbornými pracovišti, zařízeními a institucemi, které působí v oblasti prevence rizikového chování.
- Kontaktování odpovídajícího odborného pracoviště a participace na intervenci a následné péči v případě akutního výskytu rizikového chování.

Informační činnosti:

- Vedení a průběžné aktualizování databáze spolupracovníků školy pro oblast prevence rizikového chování, zejména orgánů státní správy a samosprávy, středisek výchovné péče, poskytovatelů sociálních služeb, zdravotnických zařízení, Policie České republiky, orgánů sociálně-právní ochrany dětí, nestátních organizací působících v oblasti prevence, center krizové intervence a dalších zařízení, institucí a jednotlivých odborníků
- Zajišťování a předávání odborných informací o problematice rizikového chování, o nabídkách programů a projektů, o metodách a formách specifické primární prevence pedagogickým pracovníkům školy.
- Předávání informací a zpráv o realizovaných preventivních programech zákonným zástupcům, pedagogickým pracovníkům školy a školskému poradenskému zařízení.
- Prezentace výsledků preventivní práce školy, získávání nových odborných informací a zkušeností.
- Vedení dokumentace, evidence a administrativa související se standardními činnostmi v souladu se zákonem o ochraně osobních údajů a předávání informací o realizovaných preventivních programech školy pro potřeby zpracování analýz, statistik a krajských plánů prevence

Poradenské činnosti:

- Vyhledávání a orientační šetření žáků s rizikem či projevy rizikového chování; poskytování poradenských služeb těmto žákům a jejich zákonným zástupcům, případně zajišťování péče odpovídajícího odborného pracoviště ve spolupráci s třídními učiteli.
- Spolupráce s třídními učiteli při zachycování varovných signálů spojených s možností rozvoje rizikového chování u jednotlivých žáků a tříd.
- Příprava podmínek pro integraci žáků se specifickými poruchami chování ve škole a koordinace poskytování poradenských a preventivních služeb těmto žákům školou a specializovanými školskými zařízeními.

14. Hodnocení MPP za školní rok 2022/23

14.1 Při analýze současného stavu lze vycházet z následujících poznatků a zkušeností:

- hodiny občanské výchovy, k tématům jako např. komunikace mezi lidmi, poruchy příjmu potravy, zdravý životní styl, vztahy mezi lidmi (zaměřeno na odlišnosti mezi lidmi a jejich respektování, pochopení) - zpětná vazba od pedagogů, témata zařazována interaktivně, daří se implementovat;
- skupinové vyučování (forma kooperativního učení, schopnost či neschopnost akceptovat názory druhých, organizace práce ve skupině, role ve skupině) - zpětná vazba od vyučujících

- postřehy učitelů ze společných akcí s dětmi, z výletů, ze sportovních soutěží akcí, z adaptačních kurzů, projektových dnů
- porady učitelů, připomínky k chování žáků
- konzultace s rodiči, informace z třídních schůzek
- zájem žáků o jednotlivá témata zahrnující rizikové chování
- individuální konzultace se žáky
- informace o rizikových formách chování v hromadných sdělovacích prostředcích (zaujímání postojů našich žáků) - zpětná vazba od pedagogů
- dotazníková šetření a evaluační dotazníky pro žáky i rodiče.

14.2 Klady

- Obecné cíle programu minimální prevence v oblasti rizikového chování jsou v uspokojivé míře naplňovány.
- Vystupování pedagogických pracovníků je celkově zaměřeno k odmítání všech protispoločenských jevů a projevů rizikového chování, již vzniklé konflikty a situace se pedagogové snaží bezodkladně řešit.
- Výuka a výchova žáků zaměřená na zdravý životní styl je naplňována v různých aspektech.
- Úspěšně se daří vést žáky ke zdravému způsobu života, k péči o fyzické i psychické zdraví.
- Žákům je poskytováno zázemí k trávení volného času v prostorách školy v uspokojivé míře.
- Podařilo se obohatit výuku programově zaměřenými projekty.

13.3 Zápory

- Nedaří se preventivně působit na žáky v oblasti prevence kouření.
- Nedaří se zlepšit nevhodné, až vulgární výrazy starších žáků.
- Problémem zůstává spolupráce školy a některých rodičů žáků v oblasti prevence rizikového chování (dále RCH), i když oproti předešlým rokům se nám výrazně podařilo nastavovat spolupráci s rodiči žáků ohrožených rizikovým chováním.
- Menší spolupráce rodičů (válečných imigrantů z Ukrajiny) se školou.
- Podceňování hrozby rizikového chování svých dětí u značné části rodičů hlavně v oblasti netolismu.
- Finanční náročnost preventivních programů.
- Na školním poradenském pracovišti chybí školní psycholog a školní speciální pedagog.

14.4 Akce související s primární prevencí

K probíraným tématům patřilo především téma šikany, vztahů ve třídě, styk s cizími lidmi, rasismus, krádeže, vandalismus, ochrana zdraví, chování k postiženým lidem. Vyučující se též zaměřili na posilování pozitivních vztahů v dětském kolektivu, toleranci, ochotě pomoci. Děti se učily vyjadřovat svůj názor a naslouchat druhým, ale také jak a s kým trávit svůj volný čas. Vyšší ročníky si formou prožitku zkoušely vcítit se do pozice druhého, nacvičovaly techniky naslouchání druhému, což se ne vždy úplně dařilo.

Byla uspořádána beseda s příslušníky městské policie, která byla zaměřená na rizikový kontakt s cizími lidmi a bezpečnost v silničním provozu. Vyšší ročníky besedovaly na téma prevence kriminality, právní vědomí, zásady bezpečného jednání při práci s internetem.

Proběhla beseda s hasiči, s ukázkou výbavy hasičů a hasičského vozu. Při další besedě, kterou vedli záchranáři, se děti se dozvěděly o zásadách 1. pomoci a prohlédly si vybavení sanitky. V obou případech byly upozorněny na postih při zneužití složek IZS (např. při planém poplachu).

V Divadle Horní Počernice žáci shlédli film s ekologickou tematikou - Planeta Praha, který byl zaměřený na zdravé životní prostředí, které úzce souvisí se zdravím člověka.

Paní H. Hořáková měla program týkající se ICT – Komunikace a internet (výuka v tandemu).

Žáci se účastnili Dne otevřených dveří Velitelství ochranné služby Vojenské policie, kde si prohlédli vojenskou techniku, výstroj, vyzkoušeli si, jak se hasí požár, jak se odebírají otisky prstů, viděli, jak pracují pyrotechnici nebo policejní psi.

Mezi akce, které uspořádala škola, patří školy v přírodě, které byly zaměřeny na propagaci zdravého životního stylu, zvyšování tělesné zdatnosti a spolupráce v kolektivu. Pořádali bychom více programů od neziskových organizací zabývajících se prevencí, ale jsou většinou finančně náročné.

14.5 Hodnocení spolupráce s rodiči

Spolupráce školy a rodičů je na dobré úrovni, rodiče školu navštěvují při různých akcích (představení pro rodiče, třídní schůzky, besedy). Mají možnost domluvit si schůzku s vedením, či třídními učiteli. Jsou informováni o výuce a různých akcích pomocí Školy online. Na nástěnkách najdou informace týkající se prevence a kontaktů na odborná pracoviště. Plánujeme udělat venkovní informační vitrínu před budovou školy.

Nepovedlo se objednat program pro rodiče, který by se věnoval zdravé výživě nebo bezpečné práci s internetem.

14.6 Práce školního poradenského pracoviště

- výchovný poradce – evidence dětí s SPU
 - evidence integrovaných žáků
 - pomoc při tvorbě IVP
 - spolupráce s PPP
- školní metodik prevence – příprava programů pro školy v přírodě zaměřené na specifickou i nespécifickou prevenci
 - účast na vybraných školách v přírodě (nedaří se kvůli třídnictví MP)
 - vedení programu Práva dětí a besedě o kouření
 - mapování vztahů v kolektivech
 - nabídka a zabezpečení programů s tematikou prevence
 - poskytování materiálů o dané problematice třídním učitelům

ŠPP se schází vždy v případě potřeby, jinak 2x měsíčně. Zatím nebylo nutné řešit závažné kázeňské přestupky nebo projevy rizikového chování. Prozatím stačil rozhovor s žákem a společná snaha se danému problému postavit a do budoucna ho eliminovat. Některé schůzky proběhly za přítomnosti rodičů.

Děti se také učí myslet na handicapované jedince nebo lidi v obtížné životní situaci tím, že si nejen o takovýchto možnostech povídají s učiteli, ale některé třídy se rozhodly přispět na charitu finančním darem.

V příštím školním roce se zaměříme na prohlubování a zkvalitňování spolupráce s rodiči žáků 2. stupně, neboť předpokládáme, že se zvyšujícím se věkem se prohloubí a vzrostou kázeňské problémy a problémy týkající se rizikového chování. Dále budeme pracovat na zlepšení naplnění našich cílů a na pokračování toho, co se v minulých letech osvědčilo.

15. Kontakty na organizace zabývající se prevencí

- policie Brandýs n/l

- dobrovolní hasiči Jenštejn

-pedagogicko - psychologická poradna

-agentura Wenku s.r.o.

www.julesajim.cz

www.p-centrum.cz (Olomouc)

www.odyssea.cz (Praha) – osobnostní a sociální výchova

www.prevcentrum.cz (Praha)

www.digikoalice.cz – kyberprevence

www.prevence-praha.cz

www.dosveta.org

www.mpedu.cz

www.zdrava5.cz

www.podkloboukem.cz – divadlo

www.JSNS.cz

www.madio.cz

www.magdalena.cz

www.zkustozdrave.cz

www.domus-cpr.cz

www.osveta.nukib.cz

V Přezleticích, dne 1.9.2023

Mgr. Jana Chalupová

školní metodik prevence

Přílohy

1. Metodická doporučení: www.msmt.cz/vzdelavani/socialni-programy/metodicke-dokumenty-doporuceni-a-pokyny

- Návykové látky: www.msmt.cz/file/49475/
- Poruchy příjmu potravy: www.msmt.cz/file/59683/
- Alkohol: www.msmt.cz/file/49652/
- Záškoláctví: www.msmt.cz/file/62011/
- Tabák: www.msmt.cz/file/57877/
- Žáci s PAS: www.msmt.cz/file/40398/

2. Krizový plán